

DVI: Kā rīkoties, lai internetā sastaptais sapņu princis nepārvērstos par krupi

Publicēts: 14.02.2022.

#Tavi dati-Tava drošība

Jaunami

Iepazīšanās interneta vidē ir digitālā laikmeta iespēja, ko sava sapņu prinča vai princeses meklējumiem izmanto daudzi, īpaši laikā, kad satiekšanās klātienē ne vienmēr ir droša. Tomēr arī interneta vidē ir savi riski, kas var apdraudēt personas drošību reālajā dzīvē un radīt nepatīkamas sekas ilgtermiņā. No pērn Datu valsts inspekcijā (DVI) saņemtajām sūdzībām aptuveni ceturtdaļa bijusi par iespējamu prettiesisku personas datu izmantošanu sociālo tīklu vietnēs, tostarp dažādās iepazīšanās platformās.

"Lielākoties sūdzības saistītas ar personas datu – fotogrāfiju un kontaktinformācijas – publiskošanu bez piekrišanas. Bieži vien cēlonis ir nesakārtotas attiecības, kad tā saucamais princis jau ir pārvērties par krupi un šādā veidā notiek savstarpējā izrēķināšanās. Tāpat mēdz būt situācijas, kad prettiesiski tiek izmantoti reālas personas dati vai profils, lai tā aizsegā mēģinātu veikt kādas prettiesiskas darbības, piemēram, grautu personas reputāciju, piedāvātu neeksistējošus pakalpojumus vai izplatītu nepatiesu informāciju citas personas vārdā. No šādām situācijām būtu iespējams izvairīties, ievērojot vienkāršus drošības noteikumus un neaizmirstot, ka interneta vidē neesam anonīmi – jo vairāk par sevi atklājam, jo lielāks ir apdraudējuma risks," stāsta DVI Juridiskās nodaļas vadītāja Evija Kreišmane.

Lai iepazīstoties interneta vidē netišām neatklātu par sevi pārāk daudz informācijas, tādējādi radot draudus reālajā dzīvē, DVI aicina:

Autorizēties droši. Iepazīšanās vietnes piedāvā dažādus autorizācijas veidus – ar sociālo tīklu profiliem, e-pasta adresi, tālruņa numuru un citus. No datu aizsardzības viedokļa drošākais veids ir reģistrācija ar e-pasta adresi, ko vēlams izveidot tieši šim nolūkam, vai tālruņa numuru, kur attiecīgi saņemsiet apstiprinājuma saiti vai kodu. Ja autorizējamies ar sociālo tīklu kontiem, dodam datu pārzinim lielāku pieeju savai personīgajai informācijai un esam vieglāk identificējami.

Iepazīties ar platformas privātuma politiku – īpaši pievēršot uzmanību, kam tiek nodoti lietotāju dati un kur tie tiks izmantoti, nepiekrīst personas datu nodošanai trešajām pusēm komercdarbību veikšanai.

Izvērtēt, kādus personas datus norādīt, veidojot savu profilu. Tas būs redzams ikvienam platformas lietotājam un ir viena ekrānšāviņa attālumā no *mūžīgas dzīves* interneta vidē. Piemēram, jādodomā, vai norādīt savu seksuālo orientāciju, darba vietu, tālruna numuru, vai tiešām vēlamies publiski dalīties ar šādu informāciju. Salīdzinot ar reālo dzīvi – vai šos datus mēs uzticētu tikko kafejnīcā sastaptai personai. DVI iedzīvotāju *aptaujas* rezultāti rāda, ka kopumā tieši vīrieši ir mazāk piesardzīgi un biežāk nekā sievietes pauž viedokli, ka aizsargāt dažādas personas datu kategorijas nav būtiski.

Pievērst uzmanību profila fotogrāfijām, vai tajās nav norādes, kas palīdzēs mūs uzmeklēt reālajā dzīvē, piemēram, dzīvesvietas adrese uz mājas sienas, automašīnas numurs. Tāpat būtiski izvērtēt, vai fotogrāfijās nav redzamas citas personas – ģimenes locekļi, draugi, darba kolēģi, kas nav devuši piekrišanu savu fotogrāfiju publiskošanai. Vēlams izvietot fotogrāfijas, kas citur tiešsaistē nav atrodamas.

Izslēgt atrašanās vietas noteikšanas iespēju, ja tas iespējams. Pat tajos gadījumos, kad lietotnē tiek rādīts tikai attālums starp divām personām, ļaunprātīga persona var noteikt diezgan precīzu atrašanās vietu, fiziski mainot savu atrašanās vietu vai izmantojot tam īpaši radītas lietotnes.

Uzmanīties no krāpniekiem. Iepazīšanās platformās, tāpat kā sociālajos tīklos netrūkst viltus profilu un krāpniecisku darbību mēģinājumu. Piemēram, tā saucamie boti, kas maskējas aiz viltus profila, mēģinot provocēt uz vienu vai otru rīcību, bieži vien mudina tieši dalīties ar personas datiem. Ir vērts pievērst uzmanību detaļām un tomēr neatklāt savu tālruna numuru pēc pāris pieklājības frāžu apmaiņas.

Ziņot par aizdomīgām darbībām, izmantojot platformu drošības iestatījumus. Ja esam zaudējuši piekļuvi savam kontam, vai to mūsu vietā izveidojusi cita persona, izmantojot mūsu *Facebook* vai cita kanāla piekļuvi, ir jāvēršas pie datu pārziņa. Saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu, pārziņa pienākums ir nodrošināt datu dzēšanu. Ja datu pārzinis nereaģē uz pieprasījumu, ikvienam ir iespēja ar sūdzību vērsties Datu valsts inspekcijā.

Lai vairotu Latvijas iedzīvotāju izpratni par personas datu aizsardzības nozīmi un iespējām tos pasargāt, Datu valsts inspekcija uzsāk informatīvu kampaņu "Tavi dati – Tava drošība". Plašāka informācija pieejama Datu valsts inspekcijas [tīmekļvietnē](#) un Facebook [lapā](#).

"Kantar TNS" 2020. gada novembra-decembra pētījums "Sabiedrības informētība un izpratne par personas datu aizsardzību".

Papildu informācija:

Agita Silniece

Datu valsts inspekcijas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Tālr.: 67686031, E: Agita.Silniece@dvi.gov.lv

<https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/dvi-ka-rikoties-lai-interneta-sastaptais-sapnu-princis-neparverstos-par-krupi>